

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/847/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

56/2014. (II. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2012. október 18-án előterjesztett **panaszát** a 2014. február 26-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – T. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2012. október 18-án a Testület ügyfélszolgálati irodáján személyesen terjesztette elő panaszát, amelyet később számos további beadvánnyal kiegészített.

I.

1) A panaszos meghallgatása során előadta, hogy 2012. július 4-én közúti balesetet szenvedett T. város külterületén, a R. úton. Egy autó a panaszos elé vágott, konkrétan bekanyarodott elé, miközben a panaszos éppen ki akarta előzni. A panaszos előtt haladó gépkocsi jobbra indexelt, ezért a panaszos balra húzódott és megkezdte az előzést, amikor az előtte haladó gépkocsi irányjelzés nélkül hirtelen balra fordult és összeütköztek.

A T. városi Rendőrkapitányságról kikerkező rendőr nem foglalkozott a panaszossal, noha a panaszost nagyon megviselte a baleset, láthatóan nagyon rossz állapotban volt. A rendőr rögtön a másik féllel kezdett el foglalkozni. A rendőr ezután az odaérkező emberekkel beszélt,

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

akik közül valaki tanúként jelentkezett, pedig a panaszos szerint senki sem volt a helyszínen, amikor a baleset bekövetkezett. A tanúk meghallgatásánál a panaszos nem lehetett jelen, hiába jelezte, hogy a tanú nem volt a helyszínen. Sőt a tanú a rendőrök kiérkezése előtt beszélt a másik sofőrrel. A panaszos leánya is alátámasztotta vallomásában a panaszos előadását. A panaszost csak a tanúk és a másik fél után hallgatták meg. A rendőr a panaszos előadásával nem foglalkozott, a helyszínrajzot is a másik sofőr előadása szerint rögzítették. A panaszos megmutatta a rendőrnek a féknyomot is, amire a rendőr azt mondta, hogy az már nem jó nyom.

A panaszos kérte, hogy a rugógyár kamerájának felvételét szerezzék be, mert az rögzítette az eseményeket. A rendőr a helyszínen elzárkózott ettől, majd később elmondása szerint megnézte, de úgy nyilatkozott, hogy nincs rajta semmi értékelhető információ. A panaszos megszerezte a rugógyár igazgatójától a felvételt, ami alátámasztja az általa elmondottakat.

A panaszos kifogásolta az eljárást, ezért elfogultság miatt kérte a hatóság kizárását. A panaszos szerint a rendőr ismerte a másik felet, ez a helyszíni magatartásából is látszott. A panaszos látta, hogy azt mondta a másik fél a rendőrnek, hogy rokkantnyugdíjas és a rendőr védelmezőleg rátette a kezét a vállára, hogy megnyugtassa.

A panaszos azt a tájékoztatást kapta, hogy amennyiben a rendőrség szakértőt rendel ki, az nem járja be a helyszínt, nem veszi figyelembe a panaszos előadását, csupán az elkészített helyszínrajzból dolgozik. Ráadásul a rendőr azt mondta a panaszosnak, hogy a szakértő 130.000 Ft-os díját is neki kell megfizetnie, ha utóbb a szakértő úgy nyilatkozik, hogy a panaszos okozta a balesetet. Ezt azért kifogásolja a panaszos, mert a helyszínrajz a másik fél előadása alapján készült és nem a valóságot tükrözi.

A helyszínen a rendőr a lányára rá akarta fogni, hogy nem volt bekötve. A rendőr azt mondta, hogy valamilyen műszerrel megállapította, hogy nem volt, majd amikor a lány megmutatta a véráláfutást a mellkasán, akkor elhite végre a rendőr, hogy a panaszos igazat mond.

A helyszíni jegyzőkönyvben azt írták, hogy a panaszos nem észrevételezett semmit, noha több indítványa is volt. A panaszosnak többször azt mondta a rendőr, amikor észrevételeket tett, hogy hagyja őt dolgozni.

A panaszos a meghallgatása során előadta még, hogy a Testülethez fordulás lehetőségéről október 10-én, a kihallgatása alkalmával szerzett tudomást, amikor is látta a Testület hirdetményét a rendőrség épületében. A Testülettől ezután október 15-én kért a személyes meghallgatása érdekében időpontot.

2) A panaszos 2012. október 18-án elektronikus úton megküldte az ügyben érintett videofelvételt. A felvétel részletes ismertetésétől a Testület eltekint, mivel azt a későbbiekben ismertetésre kerülő rendőri jelentés részletesen leírta.

3) A panaszos 2012. október 19-én elektronikus úton előterjesztett beadványában előadta, hogy az előző napi bejelentéséről készült jegyzőkönyvet átolvasva úgy érzi, az adott szövegkörnyezetben az "előzés" kifejezés nem tükrözi pontosan a történeteket, az általa erről elmondani szándékozottakat. Ezért - ezúton - szeretné azzal pontosítani, kiegészíteni a vonatkozó részt, hogy az előtte haladó gépkocsi a kanyar után, hirtelen jobbra indexelt, lassított és az út mellett kezdődő busz-öbölbe kormányzott. Az előtte haladó gépkocsi vezetője ezzel a magatartásával arra készítette a panaszost, hogy – elkerülendő az

összeütközést – kikerülje a kocsiját, de mivel jobbra lehetetlen volt, hiszen ott erdő van, ezért balra volt kénytelen kerülni. Tartalmilag, a jegyzőkönyvben használt előzés kifejezés ezt jelenti. Valóban elhaladni szándékozott a mozgó gépkocsi mellett, de az, annak vezetője megtévesztő magatartása miatt kialakult kényszerítő helyzetben nem tehetett mást. Ezek után történt, hogy - noha az előtte haladó jármű vezetője látta a panaszos 50 km/h sebességgel közeledő, 25 méter távolságban, a kanyar után felbukkanó gépkocsiját mégis balra rántotta a kormányt, ami a balesetet okozta. Mindezt már, korábbi, rendőrségen tett vallomásaiban és beadványaiban is elmondta.

Ismét jelzi, hogy az előző napon megküldött video azt bizonyítja (a baleset egyes körülményeinek tisztázása mellett), hogy a függetlennek nevezett tanú nem láthatta sem az előzményeket sem a balesetet (amint ezt is részletesen kifejtette, a rendőrségnek írott leveleimben is).

4) A panaszos 2012. december 6-án elektronikus úton előterjesztett beadványában megküldte a legutóbbi tanúkihallgatásra 2012. december 5-én tett észrevételeit, amiben az eseményeket „elvileg” észlelő tanú vallomásainak és nyilatkozatainak az ellentmondásait sorolta fel a panaszos tételesen. A beadvány részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

5) A panaszos 2012. december 30-án elektronikus úton előterjesztett beadványában megküldte a szakértőnek feltett kérdéseit másolatban, ebben kérte, hogy a szakértő foglaljon állást abban a kérdésben, hogy miként történtek az események, hogy a tanú láthatta-e az eseményeket, illetve, hogy a rendőrök által készített helyszínrajz megfelelt-e a valóságnak.

6) A panaszos 2013. március 22-én postai úton előterjesztett beadványában arról tájékoztatta a Testületet, hogy a T. városi Rendőrség Szabálysértési Hatósága többszöri kérelme ellenére sem akarta beszerezni a helyszínen készült videót, amivel a vétlenségét kívánta bizonyítani. Elutasításaikban mindig arra hivatkoztak, hogy a helyszíni szemlét végző rendőr (akinek a helyszíni munkája és magatartása miatt panaszt tett a Testületnél a panaszos) már a helyszínen megnézte a videót és nem látott semmit, csak az ütközést.

Azonban egyszer csak váratlanul mégis beszerezték a videót a rendőrök és azt megküldték egy igazságügyi szakértőnek, aki véleményében teljes egészében a panaszosnak adott igazat a videó megtekintése után, és ezzel a vétlenségét is megállapította.

A szakértő véleményében kitért arra is, hogy a helyszínrajz nem pontos és ezt korigálta is. Ugyanis a helyszínrajzot készítő rendőr nem tüntette fel azt a parkolót, ahova a SEAT gépkocsi vezetője be akart fordulni és túlment a parkolón. Az sem volt feltüntetve, hogy jobbról nem lehet előzni, mert ott erdő van, a buszmegállót és az öblöt is tévesen tüntette fel.

7) a) A panaszos a Testülethez 2013. április 4-én érkezett, postai úton előterjesztett beadványában megküldte a T. városi Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatóságának [...] sz. határozatát, mely még nem jogerős, valamint az ügyben keletkezett iratokat, amelyek bizonyítják az ügyben tett előterjesztéseit.

Az iratokból kitűnik, hogy milyen sokszor kérte a T. városi Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatóságát, hogy szerezze be a baleset során készült videót, mert azzal akarta bizonyítani vétlenségét. Minden alkalommal elutasították, miként az emiatt tett elfogultsági kifogását is. Az elutasítást azzal indokolták, hogy a helyszínelő rendőr /aki ellen panaszt tette, látta a videót, de nem talált semmi értékelhető adatot. A panaszos véleménye szerint a rendőr nem is

akart látni semmit a felvételen, legalábbis a helyszínen egyébként tanúsított magatartása erre utal.) Végül a baleset után az ötödik hónapban – decemberben – beszerezték a videót.

A szabálysértési hatóság először úgy akart szakértőt kirendelni, hogy nem nézik meg a videót, csak az általa kifogásolt helyszínrajzot és a tanú vallomását értékeli, amit szintén kifogásolt.

A panaszos véleménye szerint a Testület megkeresésének köszönhető, hogy végül beszerezték a videót, és igazságügyi szakértő rendeltek ki, ami bebizonyította az ártatlanságát. A panaszos elmondta még, hogy az elmúlt háromnegyed évben sok álmatlan éjszakája volt, reménytelennek érezte a helyzetét, mert nagy volt az ellenállás a T. városi Rendőrkapitányságon.

b) A panaszos megküldte továbbá T. városi Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatóságának [...]szabs. számú, 2012. július 24-én kelt – a panaszost elmarasztaló – határozatát. A határozat az indokolásában rögzíti, hogy a rendelkezésre álló adatok (helyszínrajz, ütközési pont, járművek rongálódásai, fényképfelvételek, helyszíni meghallgatások - különösen a kívülálló tanú által elmondottak) alapján megállapítást nyert, hogy a baleset okozásáért a panaszost terheli a felelősség, mivel csak jobbról szabad előzni azt a járművet, amely a balra bekanyarodási szándékot irányjelzéssel jelzi és az úttesten a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975 (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 31. § (1) vagy (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően helyezkedik el. Ezért a panaszos a KRESZ 34. § (4) bekezdés a) pontjába ütköző és a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs.tv.) 218. § szerint minősülő elsőbbség és az előzés szabályainak megsértése szabálysértést követte el.

c) A T. városi Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatóságának [...] sz. határozata rögzíti, hogy a rendőrség a panaszost az elsőbbség és az előzés szabályainak megsértése szabálysértése szabálysértés elkövetése miatt 2012. július 24-én a [...] számú határozatával 25.000 Ft pénzbírsággal sújtotta. A panaszos a törvényes határidőn belül meghallgatási kérelemmel fordult a szabálysértési hatósághoz. A kérelem alapján a meghallgatás nélkül hozott ezen határozatot a Szabálysértési Hatóság visszavonja.

A lefolytatott eljárást követően a panaszossal szemben az elsőbbség és az előzés szabályainak megsértése miatt folyamatba helyezett eljárást a szabálysértési hatóság – mivel a cselekmény nem szabálysértés – szabálysértés hiányában megszünteti.

P. F.-t ugyanakkor a közúti közlekedés rendjének megzavarása miatt 30.000Ft pénzbírsággal sújtja és eltiltja a járművezetéstől 1 hónapra.

A határozat indokolása rögzíti, hogy a meghallgatások során felmerült ellentmondások tisztázása végett igazságügyi szakértő kirendelése volt indokolt, aki véleményében megállapította, hogy P. F. szabálytalanul hajtotta végre a balra kanyarodást, mivel az úttest jobb széléről kezdte azt meg, és ezzel megtevesztette a mögötte haladó gépjárműt, illetve részéről a közlekedési helyzetet téves felismerése vagy a téves felmérése vélelmezhető. A helyszínrajz a Suzuki féknyomának elhelyezkedése, illetve a jármű vég helyzete tekintetében igényel korrekciót. A helyszínen készített fényképfelvételek alapján a kiigazítás kellő pontossággal elvégezhető. A panaszosnak nem volt reális lehetősége a baleset elhárítására, mivel a Seat féktávolságon belül kanyarodott a Suzuki elé. Röviddel a baleset előtt leparkoló

tanú a közlekedési eseményt láthatta, de nem feltétlenül látta, illetve a rövid idő alatt annak részleteit aligha tudta pontosan megfigyelni.

Figyelemmel a fentiekre a panaszos által elkövetett cselekmény nem szabálysértés, a szabálysértési hatóság megszüntette az eljárást. Ugyanakkor a baleset okozásáért P. F.-t terheli a felelősség, mivel az útkereszteződésben másik útra bekanyarodni szándékozó vezető a járművel útburkolati jelek hiányában balra bekanyarodás esetén az úttest felezővonala mellé köteles – az útkereszteződés előtt kellő távolságban – besorolni. Továbbá a balra bekanyarodó jármű vezetője párhuzamos közlekedésre nem alkalmas úton a bekanyarodást akkor hajthatja végre, ha meggyőződött arról is, hogy balról járművének előzését vagy kikerülését másik jármű nem kezdte meg. P. F. a közúti közlekedés szabályait megszegve másnak gondatlanságból könnyű testi sértést okozott.

d) A panaszos megküldte továbbá a rendőrségnek írt 2012. október 13-án kelt beadványát, amiben előadta, hogy a helyszíni szemle rajza több vonatkozásban is pontatlan. Úgy tűnik számára, hogy aki készítette nem ismeri a helyszínt.

A Rugógyár nem azon az oldalon van, ahol feltüntetik, hanem ellenkező irányban. Ahol feltüntetik, ott a gyár belső parkolója van. A Seat gépkocsi vezetője nem a gyár parkolójába fordult be, hanem a lebetonozott bejárati útra fordult rá, tehát túlment a parkolóján. A buszmegálló sem ott van ahová a rajzoló tette, hanem az ütközés mellett. Az út is rosszul van rajzolva, mert a Hosszú sor és a R. út helytelenül van feltüntetve, mert a valóságban ott sűrűn benőtt erdő van. Ez látszik a videó felvételen is, amit mellékel a jobb megértés miatt. Azonkívül a rajz csak azt tünteti fel, amit a nem létező tanú és a Seat gk. vezetője összebeszélve mondott. Az utóbbi meghallgatásánál bebizonyosodott, hogy több mindenben nem mond igazat.

A Rugógyár külső parkolója a bekötőút bal oldalán van. A Seat gépkocsivezető túlment a külső parkolón és ezért a betonútfel [...] ² hirtelen balra fordult. Ez látszik a videón is. Az is látszik úgy a videón, mint a felvételeken, hogy a Seat gépkocsi vezetője nem indexelt balra, tehát ezt az állítását nem tudja semmivel bizonyítani.

Mivel a helyszín rosszul van megrajzolva, ez a rajz alkalmatlan arra, hogy egy szakértő véleményét ennek alapján kialakítsa.

A Seat gépkocsi vezetője a meghallgatáson beismerte, hogy még az erdő előtt látta, hogy mögötte megy a panaszos, aki mögötte volt végig az erdőben. Azt is elismerte, hogy végig az úton egyszer sem akarta őt előzni, noha voltak hosszú egyenes útszakaszok.

A Seat gépkocsivezető azt is elismerte, mielőtt balra kanyarodott volna látta a panaszost közvetlenül mögötte menni, mégis bekanyarodott.

A helyszíni jegyzőkönyvvel kapcsolatban a következő kifogásai vannak a panaszosnak:

A Seat gépkocsivezető elmondta, hogy őt egy rendőr fiatalember hallgatta ki, ennek ellenére nem ő írta alá jegyzőkönyvet, hanem az, aki nem hallgatta ki.

A rendőrség a helyszínre érkezett, de nem a panaszoshoz ment először a rendőr, pedig szemmel láthatóan nagyon rosszul volt a panaszos, hanem a Seat gépkocsivezetőjéhez,

² hiányos a szöveg.

miközben a tanú is ott volt és hallotta, hogy a Seat gépkocsivezető a következőket mondja a vezető rendőrnek: „Ne büntessen meg, mert én rokkant nyugdíjas vagyok és nincs pénzem.” A gépkocsivezető a meghallgatás során csak annyit ismert el, hogy azt mondta, hogy rokkant nyugdíjas, a többit tagadta. Arra viszont nem tudott választ adni, hogy miért mondta, hogy rokkant nyugdíjas, mikor nem is a vezető rendőr hallgatta őt ki.

A meghallgatáson a Seat gépkocsivezető elismerte, hogy az ütközés után kiszállt a gépkocsijából és egyenesen a tanúhoz sietett. A panaszos azon kérdésére, hogy miért, nem adott választ.

A helyszíni jegyzőkönyv azt is tartalmazza, hogy nem volt a panaszosnak kérdése, észrevétele. Ez nem felel meg a valóságnak, kérte a vezető rendőrt vizsgálja meg azt aényt, amit a panaszos mond, de erre nem volt hajlandó, csak azt vizsgálta meg, amit a Seat gépkocsivezető és a nem létező tanú mondott összehangoltan, pedig a nyomok még megvoltak, a panaszos mutatta is annak a fiatal rendőrnek, aki őt kihallgatta.

A helyszínen kérte, hogy nézze meg a rendőrség a videófelvételt, de amíg a helyszínen tartózkodott a panaszos, ez nem történt meg. Az iratokból tudja a panaszos, hogy utóbb megnézte, de nem talált semmit. A panaszosnak az az érzése, hogy nem is akart, mert a panaszos úgy látta, mintha a Seat gépkocsivezető, a tanú és a helyszínt vezető rendőr ismernék egymást. A fentiekre tekintettel a panaszos fenntartja a rendőrséggel szembeni az elfogultsági kifogását.

e) A panaszos ezen kívül megküldte a szabálysértési eljárásban keletkezett meghallgatási jegyzőkönyveket, és a szabálysértési eljárásban előterjesztett beadványait (2012. október 13, 2012. szeptember 13, 2012. december 6., 2012. augusztus 4.). Ezen iratok részletes ismertetésétől a Testület eltekint, csupán annyit rögzít, hogy a panaszos sérelmezte beadványaiban, hogy a buszöbölnél lévő P. F. gépkocsijának keréknyomait a helyszínelést végző rendőr nem volt hajlandó rögzíteni, mondván, hogy annyira halványak, hogy nem lehet őket dokumentálni, illetve sérelmezte, hogy a tanú, aki éppen a gépkocsijával parkolt, biztosan nem láthatta az eseményeket, illetve felhívta a figyelmet a tanú vallomásaiban tapasztalható ellentmondásokra, továbbá ismét a helyszínrajz pontatlanságaira tért ki a beadványaiban a panaszos.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A S. R. tzls. 2013. december 4-én kelt jelentésében előadta, hogy mivel személyi sérüléssel járó közlekedési baleset történt, ezért – mint olyanról – szemleanyag készült, amely tartalmazza a panasztestület által kért információk többségét.

A Testület által a felvilágosítás kérés 2. pontjának alpontjaiban szereplő kérdésekre sorrendben az alábbiakban válaszolt:

Az intézkedés oka és jogalapja megállapítható a keletkezett szemleanyagból. A baleset helyszínén megsemmisítést végzett, mely során a tett intézkedések a szemleanyagban kerültek rögzítésre. A részeseikkel folytatott konkrét párbeszédre már nem emlékszik. A

beszélgetések tartalma természetesen szakmai jellegű volt, a balesethez kapcsolható, mely során igyekezett minél több információhoz jutni az esettel kapcsolatban.

A helyszínen a részesek nem nyilatkozhatnak arról, hogy ki az okozó fél. A rendelkezésre álló nyomokból, mint a járműveken keletkezett rongálódások, azok fék- és csúszásnyomai, a fellelhető anyagmaradványokból, illetve a részesek elmondásaiból jutott arra a megállapításra, hogy a panaszos a baleset okozója.

A r. tzls. szerint természetesen nem felel meg a valóságnak a panaszos állítása – mint a felvilágosítás kérelmében szereplő több másik esetben sem, miszerint a vétkes fél „előadása”, melyet a r. tzls. inkább elmondásnak nevezne – alapján kezdte volna felmérni a helyszínt. A helyszín felvétele objektív alapon kell, hogy történjen. Vagyis ha egy járművet a véghelyzetében talál, abban rögzíti és nyilván nem helyezi/helyezheti arrébb. Igaz ez a fék- és csúszásnyomokra is. Az is teljesen természetes, hogy mindkét fél elmondását meg kell hallgatni, írásban rögzíteni. Úgyszintén a külső tanúk elmondásával is ez a teendő. Mivel részrehajlóan dönteni nem lehet, ezért minden részese meghallgatása szükséges. Ez is meg is történt a megsemmisítés során. Az, hogy a későbbiekben az elmondásokból és a nyomokból következtetések kerültek levonásra az okozó személyét illetően természetes, hiszen az a rendőrök munkája, hogy kiderítsék az esetben szereplő személyek részvételi minőségét.

A szemleanyagban megtalálhatóak a videófelvétellel kapcsolatos megállapítások. A Rugógyár Kft. ügyvezetője készségesen mutatta meg részükre azokat, saját maga kezelve a lejátszó rendszert egy biztonsági őr társaságában.

A tanú a megsemmisítés kezdetekor már a helyszínen tartózkodott. Elmondása a szemleanyag részét képezi.

A panaszosi állítás, miszerint azt mondta neki, hogy a „féknyomok már nem értékelhetőek” nem felel meg a valóságnak. Maga az állítás sem konkrét, mert nem derül ki, hogy milyen féknyomokra gondol a panaszos. Friss féknyom és csúszásnyom volt a helyszínen, amely a résztvevő járművektől származott. Ez egyértelműen következik a nyomok erősségéből, alakjából. A részese járművek gumiabroncsai által az aszfalton hagyott nyomok a gépkocsik kerekeinél érnek véget, valamint a nyomok mintázata, vastagsága is megegyezik a járművek gumiabroncsainak mintázatával és vastagságával. Ezek markáns bizonyítékok. A panaszos mutatott neki egy állítólagos féknyomot a kereszteződéssel szemben lévő autóbusszöbölben, amely azonban megfelel egy autóbussz gumiabroncs szélességének, vagyis személygépkocsitól nem származhatott.

A panaszossal és lányával, csakúgy, mint a többi részessel normál, hivatalos hangnemben beszélt a r. tzls..

A panaszos lányánál valóban vizsgálta a r. tzls. a biztonsági öv használatát. Ezt minden járművezetőnél és utasnál meg kell tenni a megsemmisítés során. Az első lépcsőben azt észlelte, hogy a biztonsági öv nyugalmi helyzetében áll. Ekkor meghúzta azt lefelé, hogy lássa, a piropatron működött-e. Az öv nem mozdult, stabilan állt alaphelyzetében. Arra lehetett következtetni, hogy a baleset idejében az övet nem használták, az eredeti helyén volt és a piropatron elműködése után abban helyzetben stabilizálódott. Ekkor a rendőr megkérdezte, hogy az utas használt-e biztonsági övet, mire igen volt a válasz. Ezért visszament és erőteljesen meghúzta az övet, mire az akadózva bár, de engedett. Ezután a panaszos lánya bemutatta a bőrpírt, melyet az öv feszítő hatása hagyott a bőrén. Fenti

információk birtokába jutva vélelmezhető volt, hogy az utas is használta a biztonsági övét a baleset idején.

A r. tzls. megjegyzi, hogy a megszemlélés során kénytelen kérdéseket feltenni a részeseknek. Ezt értelmezhetik/elcsavarhatják akár úgy is, hogy gyanúsítja őket. Ez azonban nem így van. Kérdéseket muszáj feltennie, hiszen azok juttatják újabb és újabb információkhoz és ez segít az ügy megoldásában, az objektív tényfeltárásban. A r. tzls. megjegyzi, úgy gondolja, hogy ezzel a panaszosnak jogvégzett emberként tisztában kellene lennie.

A panaszos kapott tájékoztatást mind a jogorvoslati lehetőségekről, mind az eljárás további menetéről.

A r. tzls. észrevételezi, hogy tényállás a felvilágosításkérés elején a panaszos szemszögéből íródott, azonban az szinte semmiben sem felel meg a valóságnak. A kinyilatkoztató stílusban írt szöveg több pontos is aggályos. A r. tzls. kijelenti, hogy a balesetben résztvevő személyek egyikét sem ismeri.

A megszemlélés végeztével a panaszos részére külön újból, részletesen elmagyarázta, hogy a keletkezett fék- és csúszási nyomok hogyan jöttek létre, a különböző erők hogy hatottak egymásra. Ezt szemléltette is részére az aszfalton lévő nyomok segítségével.

2) Sz. F. B. r. örgy. 2012. december 3-án kelt feljegyzése rögzíti, hogy a R. videofelvételen az látható, hogy 15 óra 10 perc 30 másodperckor (a kamerarendszer nem lett átállítva a nyári időszámításra) egy gépkocsi (feltehetően T. Zs. tanú a gépkocsijával) feltűnik a felvétel bal oldalán és halad be a Rugógyár előtt parkolóba.

15:17:37-kor feltűnik az úttesten haladó egyik jármű (a baleset egyik résztvevője), majd utána másik gépkocsi is (a baleset másik résztvevője). Az eltelt 7 másodpercben a fent említett jármű halad be a parkolóba, ekkor a vezetőnek rálátása van az úttestre, illetve az ott haladó gépkocsikra.

15:10:40-kor megáll a felvétel, majd 15:10:48-kor indul újra. A felvétel a balesetet nem rögzített (mivel a kamera mozgásérzékelője csak bizonyos távolságon belül történt mozgást tud érzékelni), ekkor már az ütközés utáni eseményeket mutatja.

A felvételen rögzítettek alapján nem állapítható meg teljes bizonyossággal, hogy a tanú a balesethez vezető körülményeket és az ütközést nem látta.

3) Sz. F. B. r. őrnagy 2012. október 25-én kelt hivatalos feljegyzésben előadta, hogy 2012. október 17-én telefonon felhívta a Rugógyár Kft.-t a kamerafelvétel esetleges bekérése céljából. Az ügyintéző elmondta, hogy a felvételhez kizárólag az ügyvezető fér hozzá, aki jelenleg külföldön van.

2012. október 18-án E. P. igazságügyi műszaki szakértőnek megmutatta a r. őrnagy a fenti szabálysértési ügy iratait. Kérdésére a szakértő elmondta, hogy a kívülálló tanú elmondását nem szokta figyelembe venni a szakértői vélemény elkészítésekor, mivel az általában nem a valós baleseti helyzetet tükrözi. Az ügyiratot, a fényképfelvételeket, a helyszínrajzot megtekintve elmondta, hogy a baleset helyszíne nyomgazdag, és mivel a gépkocsik a z ütközés utáni véghelyzetükben maradtak, így ez alapján szakvéleményt tud adni.

4) A helyszín meg szemléléséről készült jegyzőkönyv az alábbiakat rögzíti. A baleseti helyszínelő S. R. r.zls, az adatgyűjtést S. N. r. őrm. és B. M. r. őrm. végezte. A baleset időpontjában (2012. július 4. 14 óra 35 perc) nappali derült idő, jó látási viszonyok, természetes fény, ritka forgalom és száraz, hibátlan aszfalt volt tapasztalható a helyszínen. A baleset leírásaként rögzíti, hogy a panaszos a saját tulajdonát képező Suzuki személygépkocsival közlekedett T. város külterületén a R. úton 1 fő utassal a Hosszú sor felől Környebánya irányába. Amikor a rugógyár behajtója előtti erősen jobbra ívelő kanyarból kihajtott az előtte irányjelző és lassító, majd balra nagy ívben, a rugógyár behajtója felé kanyarodó Seat személygépkocsi előzésébe kezdett balról, amelynek során járműve jobb elejével a P. F. által vezetett Seat bal oldala közepének ütközött. A baleset során a panaszos nyolc napon belüli sérüléseket szenvedett. A biztonsági övet mind a járművezetők, mind az utas használták.

A rendőrök a helyszínt eredeti állapotban találtak, azon változtatás nem történt. A helyszín lakott területen kívül található útkereszteződés: T. város külterületén a Rugógyár Kft. Behajtójának kereszteződésében. Forgalom szervezés szempontjából az útszakasz útkereszteződés (T alakú). A R. úton forgalmi irányonként 1-1 sáv van, amelyek T. város felől érkező sáv 2,6 m, a T. város felé haladó 3 m széles. A kereszteződésben a behajtóval szemben található egy autóbuszöböl, amely 3 m széles. A behajtó 6,5m széles. Rögzítési pont: R. út-Rugógyár behajtójának K. település felé eső metszéspontja. Az okozó személygépkocsi baloldali féknyomának kezdete: haladási irányát tekintve a bal forgalmi sávban az úttest bal szélétől 0,8 m-re és a rögzítési ponttól 19 m-re. A féknyom 10,3 m hosszú. Vele párhuzamosan és tőle 1,4 m-re van a jobb oldali féknyom kezdete a bal oldali kezdetétől 4,6 m-re. Mindkét féknyom megtörik balra 2,1 m hosszan. A megtört féknyom végén van az okozó személygépkocsi eleje. Az személygépkocsi orral K. település felé néz. Ütközési pont: az okozó személygépkocsi jobb hátsó ajtójának magasságában, a felező vonaltól 0,9 m- re. Az okozó személygépkocsi 1,6 m széles és 3,6 m hosszú. A vétlen személygépkocsi helyzete: merőlegesen az okozó járműre, orral a rugógyár felé néz, bal oldalának közepe hozzáér az okozó gk. elejéhez. Hátulja az úttest felező vonalától 0,2 m-re van a baloldali sávban. A vétlen személygépkocsi 1,6 m széles és 4 m hosszú.

A jelentés rögzíti továbbá, hogy a rendőr meghallgatta mind a gépkocsivezetőket, mind az utast, és az egy tanút. A vezetőkkel alkoholszondát alkalmazott, amely mind a két esetben negatív eredményt hozott. A helyszínt lerajzolással, leírással, fényképfelvételekkel, méréssel rögzítettem. A helyszínen felkutatott tanú: T. Zs. A rugógyárra szerelt kamera felvételeit megtekintette a r. zls., de a balesetet nem rögzítette. Mivel mozgásérzékelős a kamera a bekapcsolás késedelme miatt a baleset nem látható a felvételen. A szalagon hiányzó idő 2012. július 4-én 14 óra 10 perc 40 mp-től 48 mp-ig.

A két gépkocsi műszaki állapota megfelelő, műszaki hibára a résztvevők nem hivatkoztak. A fékek megfelelően fognak, a kormánykerék akadálytalanul elforgatható, a holtjáték a megengedett értéken belül van. A világítás mindkét gépkocsin hibátlanul működik. A gépkocsik abroncsinak borda mélységei megfelelőek voltak.

A jelentés a helyszín adatai alapján a baleset bekövetkezéséhez vezető közlekedési szabályszegések részről rögzíti, hogy a panaszos az előtte balra bekanyarodási szándékát irányjelzéssel jelző járművet balról kívánta előzni, ezáltal megszegte a KRESZ 34. § (4) bekezdés a) pontját.

Az eljárásban résztvevőknek észrevételei, indítványai nem voltak.

5) M. E. (a panaszos lánya) meghallgatásáról 2012. július 4-én készült jelentés rögzíti, hogy aznap a R. úton közlekedett a B. G. út felől K. település irányába a Suzuki típusú személygépkocsival jobb első utasként. Az autót az édesanya (a panaszos) vezette és az ő tulajdonát is képezi. Ahogy beértek a R. úton az erdős részre a Seat mindvégig előttünk haladt. Amikor a rugógyár magasságához értek azt vette M. E. észre, hogy a Seat típusú személygépkocsi jobbra irányt jelez és le is húzódik az úttest jobb széléhez, majd egy hirtelen mozdulattal balra kanyarodik a rugógyár parkoló felé.

Mivel a Seat jobbra irányt jelzett, és lejjebb is állt ezért a panaszos balról próbálta kikerülni az autót, de a váratlanul balra kanyarodó autóval az ütközést már nem tudta elkerülni, és így az autó bal oldalának ütközött az autójuk jobb elejével. A balesetet követően M. E. értesítette a mentőket és a rendőrséget. Elmondta még, hogy használta a biztonsági övet, sérülése nem keletkezett.

6) T. Zs. meghallgatásáról 2012. július 4-én készült jelentés rögzíti, hogy aznap a baleset idején a rugógyár parkolójában állt. Ahogyan a gépkocsijában várakozott, azt látta, hogy jön egy Seat gépkocsi a B. G. út felül, amely balra irányjelezve kanyarodott a rugógyár parkolója felé. A Seat mögött haladt egy Suzuki, amely a kanyarodásban lévő Seat bal oldalába hajtott, amely ekkor már a szemben lévő sávban tartózkodott. A két autó között kb. 25 m lehetett a távolság. Amikor a Seat megkezdte a kanyarodást, nem volt előzési szándéka a Suzukinak. A Seat a kanyarodás előtt majdnem, hogy állóra lefékezett, és úgy kezdte meg a balra kanyarodást.

7) P. F. meghallgatásáról 2012. július 4-én készült jelentés rögzíti, hogy aznap a saját tulajdonát képező Seat Cordoba típusú személygépkocsival közlekedett a R. úton, F település felől és a rugógyár parkolójába kívánt behajtani. Belenézett a visszapillantóba és látta a mögötte közlekedő autót, de az még nem kezdett bele az előzésbe. Majd P. F. kirakta az irányjelzőt balra és megkezdte a kanyarodást, ezután már csak az ütközésre lett figyelmes. Az ütközés után azonnal megállt. A jobb oldali ajtón kiszállt, akkor már a másik autó vezetője és utasa már az autó mellett álltak. A másik gépkocsivezető rosszul létre panaszkodott, ezért az utasa mentőt hívott és a rendőrséget is értesítette. P. F. elmondta még, hogy használta a biztonsági övet, szeszes italt nem fogyasztott. Műszaki hibára nem hivatkozik. A baleset bekövetkezéséért nem érzi magát felelősnek.

9) A rendőrség megküldte a panaszos fentebb is hivatkozott beadványait, illetve a szabálysértési eljárás későbbi szakaszában keletkezett meghallgatási jegyzőkönyveket, amelyek részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

III.

A Testület először azt vizsgálta, hogy a beadványt a panaszos határidőben terjesztette-e elő, illetve hogy a beadványa valamennyi részére rendelkezik-e hatáskörrel.

a) Az intézkedés időpontjában hatályos a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 93. § (1) bekezdése értelmében a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított nyolc napon belül lehet a Testületnél előterjeszteni. A konkrét esetben a hivatkozott törvényhely első fordulata alkalmazásának volt helye, hiszen megállapítható, hogy a panaszos a sérelmeit már a rendőri intézkedés alkalmával, azzal egy időben felismerte. Ez azt jelenti, hogy a panasz előterjesztésére nyitva álló nyolcnapos határidőt az intézkedés napjától kellett

számítani. A sérelmezett rendőri intézkedésre 2012. július 4-én került sor, így a nyolc napos határidő 2012. július 12-én járt le.

A panaszos meghallgatása során előadta, hogy a Testülethez fordulás lehetőségéről csak 2012. október 10-én, a kihallgatása alkalmával szerzett tudomást, amikor is látta a Testület hirdetményét a rendőrség épületében. A Testülettől ezután október 15-én kért a személyes meghallgatása érdekében időpontot.

A Testület megkeresésében kifejezetten rákérdezett, hogy az intézkedő rendőr milyen tájékoztatást adott a panaszosnak az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel, illetve, hogy tájékoztatta-e a jogorvoslati lehetőségeiről.

A jelen esetben az intézkedő rendőr jelentésében csupán annyit közölt, hogy egyrészt a panaszos és közte lezajlott párbeszédre már nem emlékszik, másrészt a panaszos kapott tájékoztatást mind a jogorvoslati lehetőségekről, mind az eljárás további menetéről. Ugyanakkor ebből a nyilatkozatból nem derül ki, hogy a szabálysértési eljárás vonatkozásában, vagy a rendőrségi intézkedéssel kapcsolatos Rtv. 92-93.§ szerinti jogorvoslati tájékoztatást kapta-e meg a panaszos.

Mindezek alapján a Testület nem tudta az eseményeket a jogorvoslati tájékoztatás körében megfelelően rekonstruálni, és az előadások közötti ellentmondást feloldani. **Minderre tekintettel a Testület nem tudta egyértelműen kizárni annak a lehetőségét, hogy a panaszos nem kapta meg az Rtv. 92-93. § szerinti jogorvoslati tájékoztatást a baleset helyszínén, ezért panaszt befogadta és érdemben vizsgálta.**

b) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy a hatásköre a panasz valamennyi részére kiterjed-e.

A panaszos több ponton kifogásolta a baleset helyszínén eljáró rendőrök intézkedését, illetőleg előadta azt is, hogy az intézkedő rendőrök nem megfelelően készítették el a helyszínrajzot, illetve álláspontja szerint a rendőr magatartása miatt felmerül a részrehajlás gyanúja is. A panaszos sérelmezte, hogy habár ő szabályszerűen közlekedett a rendőr mégis őt jelölte meg a baleset okozójaként az iratokban, és az egész helyszíni eljárást erre és a másik fél, illetve a függetlennek nem nevezhető tanú előadására alapozta.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, mely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól szóló 60/2010. (OT 34.) ORFK utasítás (a továbbiakban: ORFK utasítás) a balesetek miatti eljárások rendje körében szabályozott elsődleges intézkedéseket az alábbiak szerint szabályozza.

24. A bejelentést követően a lehető legrövidebb időn belül ki kell vonulni a helyszínre, és meg kell kezdeni a körülmények tisztázását.

25. A körülmények tisztázása során a helyszíni eljárást gyorsan, pontosan, szakszerűen, rekonstruálhatóan és hitelesen kell lefolytatni.

26. A helyszínre érkezést követően a Rendőrségről szóló törvény (a továbbiakban: Rtv.) alapján felvilágosítás kérés keretében tájékozódni kell a következőkről:

a) hol, mikor, hogyan, miért történt a baleset,

b) kik a résztvevői és milyen minőségben (járművezető, utas, gyalogos stb.),

c) a sérült (elhunyt) személyek száma, a sérülés mértéke,

d) mely járművekkel vettek részt az eseményben,

e) a helyszínen történt-e valamilyen változás vagy változtatás, amennyiben történt, mi változott, mit változtattak meg, és azt ki, mikor és milyen okból tette.

27. Az összegyűjtött elsődleges adatokat értékelni kell abból a szempontból, hogy felmerül-e bűncselekmény vagy szabálysértés gyanúja, illetve történt-e rendkívüli halál. Amennyiben ezek közül valamelyik felmerül, úgy a helyszíni eljárást a baleset jogi minőségének megfelelően a büntetőeljárás, a szabálysértési eljárás, illetve a közigazgatási hatósági eljárás szabályai alapján kell lefolytatnia a helyszínelőnek, illetve a bizottságnak.

30. Amennyiben a balesettel összefüggésben szabálysértés gyanúja merül fel, úgy – az utasítás 31. pontjában foglalt esetet kivéve – a helyszínen tett megállapításokról jegyzőkönyvet kell felvenni. A helyszín állapotát helyszínvázlaton, továbbá az Rtv.-nek a kép- és hangfelvétel készítésre vonatkozó szabályaira figyelemmel képfelvételekkel rögzíti.

A Testület mindenekelőtt tehát azt vizsgálta, hogy fenti jogszabályok összevetése alapján rendelkezik-e hatáskörrel a panaszosnak a balesetet követő helyszíneléssel kapcsolatban felmerült panaszainak vizsgálatára.

Az Rtv. IV. fejezetében szereplő 11. § (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni. A Testület töretlen gyakorlata szerint a 11.§ (1) bekezdése olyan általános jellegű rendőri kötelezettséget rögzít, amelynek megsértése esetén helye van a Testület eljárásának akkor is, ha a jogsértés nem az Rtv. V. és VI. fejezetében foglalt rendelkezések alkalmazásával függ össze. Az Rtv. 11. §-án keresztül tehát vizsgálhatóvá válik tehát a rendőrség részéről eljáró személyek olyan tevékenysége is, amely az Rtv.-től eltérő egyéb jogszabályok által rendezett eljárási szabályok alapján zajlik.

A Testület hatáskörének ilyen értelmezése azonban nem biztosít korlátlan lehetőséget a Testület beavatkozására. Töretlen gyakorlata szerint ugyanis a Testület az Rtv. 11. §-a kapcsán csak akkor vizsgál az Rtv. V. és VI. fejezetén kívül eső rendőri aktusokat, amennyiben a panaszolt rendőri intézkedéssel vagy mulasztással szemben speciális jogorvoslatot az adott ügyre vonatkozó eljárási szabályok nem biztosítanak. Ennek megfelelően jelen ügyben azt kellett vizsgálni, hogy állt-e a panaszos rendelkezésére olyan speciális jogorvoslat, amely az általa állított és sérelmezett jogsértések orvoslására alkalmas.

Jelen esetben a panaszos ellen szabálysértési eljárás indult. A rendőrség szabálysértési hatóságként végzett tevékenységét a Szabs. tv. rendelkezései szabályozzák. A szabálysértési hatóság az általa alkalmazott szankcióról, annak esetleges visszavonásáról vagy megváltoztatásáról a fenti jogszabály keretei között saját hatáskörben dönt. A Testület álláspontja szerint a szabálysértési eljárásban biztosított jogintézmények (pl. meghallgatás, szakértő kirendelése, panasz stb.) megfelelő eszközül szolgálhatnak a helyszíni eljárás (pl. rosszul elkészített helyszínrajz) esetleges azon – a panaszos által megjelölt – visszáságainak az orvoslására, amelyek az ügy érdemi kimenetelére hatással lehetnek.

A fentiekből következik, hogy a Testületnek nincs hatásköre annak megítélésére, hogy a panaszos elkövette-e a szabálysértést, illetve a Testület eljárása nem minősül jogorvoslati eljárásnak a szabálysértési bírsággal, illetve a szabálysértési eljárásban elkövetett eljárási mulasztásokkal szemben.

Ugyanakkor a Testület vizsgálta, hogy a rendőr helyszíni intézkedése megfelelt-e a részrehajlásmentes intézkedés követelményének.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, illetve a XV. cikkben foglalt diszkrimináció tilalmát az alábbiak szerint.

A Testület tehát a fentiek alapján vizsgálta a panaszos azon kifogását, miszerint az eljáró rendőrök intézkedése nem volt részrehajlásmentes.

Az Rtv. 13. § (2) bekezdése szerint a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A részrehajlásmentes intézkedés követelményét az Rtv. IV. fejezetében, a rendőrség működésének általános elveire és szabályaira vonatkozó cím alatt szabályozza. E követelmény tehát valamennyi rendőri intézkedésre általános érvennyel kihat, annak vizsgálatát a Testület hatáskörére vonatkozó, fentebb ismertetett Rtv. 92. § is megalapozza.

Figyelembe véve továbbá azt, hogy nincs olyan további, egyéb jogszabályban meghatározott speciális rendelkezés, amely ezen követelményt szabályozná, illetve megsértésének orvoslását lehetővé tenné, a Testület álláspontja szerint a részrehajlás-mentesség követelményének megvalósulását, mint valamennyi rendőri intézkedésre vonatkozó általános alapelvet jelen esetben is vizsgálni kell.

a) A részrehajlásmentes intézkedés követelményének sérelmét a panaszos részben arra alapozta, hogy az általa tapasztaltak alapján úgy ítélte meg, hogy az intézkedő rendőrök és a baleset másik résztvevője jól ismerik egymást.

Annak vizsgálata során, hogy az eljáró rendőrök és a baleset másik résztvevője, P. F., ismerik-e egymást, illetőleg amennyiben igen, úgy e tény befolyásolta-e a rendőri intézkedést, a Testület az alábbi nyilatkozatokat vette figyelembe.

A panaszos meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a rendőr ismerte a másik felet, ez a helyszíni magatartásából is látszott. A panaszos látta, hogy azt mondta a másik fél a rendőrnek, hogy rokkantnyugdíjas, és a rendőr védelmezőleg rátette a kezét a vállára, hogy megnyugtassa.

Az intézkedő rendőr ugyanakkor jelentésében cáfolta, hogy ismerte volna a másik felet.

Tekintettel a Testület szűkös bizonyítási eszközeire, a Testület nem tudott kellő bizonyossággal állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök ismerték-e G. F.-t, illetőleg hogy az esetleges ismeretség a rendőri intézkedést bármilyen módon befolyásolta-e, és ezáltal a rendőri intézkedés részrehajlás-mentességének követelménye sérült-e.

Erre tekintettel a Testület azt a következtetést vonta le, hogy nem állapítható meg a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme a panasz azon részével összefüggésben, amely a balesetben részes másik fél és a rendőrök közötti ismeretséget, illetve az ebből fakadó részrehajlást sérelmezi.

b) A részrehajlásmentes intézkedés követelményének sérelmét a panaszos továbbá részben arra alapozta, hogy a rendőr még a panaszos lányát is meggyanúsította azzal, hogy nem használta a biztonsági övet.

A panaszos ekörben előadta, hogy a rendőr azt mondta, hogy valamilyen műszerrel megállapította, hogy a lánya nem volt bekötve. Majd miután a lánya megmutatta a horzsolásait, a rendőr végre elhitté az állításait.

A rendőri jelentés ennek kapcsán leírta, hogy a panaszos lányánál valóban vizsgálta a r. tzls. a biztonsági öv használatát. Ezt minden járművezetőnél és utasnál meg kell tenni a meg szemlélés során. Az első lépcsőben azt észlelte, hogy a biztonsági öv nyugalmi helyzetében áll. Ekkor meghúzta azt lefelé, hogy lássa a piropatron működött-e. Az öv nem mozdult, stabilan állt alaphelyzetében. Arra lehetett következtetni, hogy a baleset idejében az övet nem használták, az eredeti helyén volt és a piropatron elműködése után abban helyzetben stabilizálódott. Ekkor a rendőr megkérdezte, hogy az utas használt-e biztonsági övet, mire igen volt a válasz. Ezért visszament és erőteljesen meghúzta az övet, mire az akadozva bár, de engedett. Ezután a panaszos lánya bemutatta a bőrpírt, melyet az öv feszítő hatása hagyott a bőrén. Fenti információk birtokába jutva vélelmezhető volt, hogy az utas is használta a biztonsági övét a baleset idején.

Az ORFK utasítás 45. A helyszíni eljárás során meg kell állapítani, és rögzíteni kell a balesetben részt vevő járművek adatait és a baleset szempontjából jelentőséggel bíró jellemzőit, így különösen az alábbiakat:

a) járművekre vonatkozó adatok: [...]

b) járművekre vonatkozó jellemzők:

ba) a műszaki állapotról vonatkozóan mindaz, amely a járműirányíthatóságára, észlelhetőségére, biztonságos közlekedésére hatással van;

- bb) az aktív (a jármű irányíthatóságát befolyásoló) és passzív (baleset bekövetkezése esetén, annak kimenetelét enyhítő) biztonsági berendezések megléte, állapota, működőképessége, működésbe lépésre utaló körülmények;
- bc) világító-, jelzőberendezések állapota, beállítására vonatkozó mérési eredmények, megállapítások, a kapcsolók helyzete (ha kétséget kizáró módon nem állapítható meg ezen berendezések balesetkori működése, az izzót – akár törött, akár ép állapotban van – eredetben biztosítani kell);
- bd) idegen járművektől, tárgyaktól, személyektől származó nyomok, anyagmaradványok, rongálódások jellege, mérete, elhelyezkedésük, ezek keletkezési körülményei;
- be) menetadatokat rögzítő készülékkel fel van-e szerelve

Az ORFK utasítás 95. pontja szerint a meghallgatás során tisztázni kell mindazon körülményeket, amelyek a történeti és törvényi tényállás megállapítása szempontjából jelentőséggel bírnak, így különösen az alábbiakat:

- a) a meghallgatott pontos tartózkodási helyét a baleset időpontjában,
- b) a közlekedésben való részvételi formáját (járművezető, utas, gyalogos, valamilyen szolgálati feladatot ellátó személy),
- c) a baleset körülményeit:
 - ca) időjárási, látási, forgalmi és útviszonyokat,
 - cb) a járművek haladási irányát, sebességét,
 - cc) a baleset bekövetkezése előtti forgalmi helyzeteket,
 - d) a járműterhelését, kik és hol tartózkodtak a járműben,
 - e) a rakomány mennyiségét és jellegét, a rakomány rögzítésének módját,
 - f) a járművek világító, jelző, és biztonsági berendezéseinek működését,
 - g) mi volt az a közlekedési helyzet vagy más esemény, amelyre a baleset előzményeként a meghallgatott, illetve más személy reagált,
 - h) milyen körülmények akadályozták vagy segítették (akadályozhatták vagy segíthették) a baleset résztvevőit a veszélyhelyzet felismerésében,
 - i) a résztvevők hogyan reagáltak a felismert helyzetre, ki és mit tett a baleset elkerülése érdekében,
 - j) hogyan következett be a baleset,
 - k) megítélése szerint a baleset miért, vagy kinek a hibájából következett be,
 - l) a helyszín állapotában történt-e változás, változtatás, ha igen ez miben nyilvánul meg, és ki, mikor, milyen okból tette,
 - m) a baleset résztvevői hozzávetőleg mekkora sebességgel közelítették meg a baleset helyszínét,
 - n) a telephelyről való elindulástól a baleset bekövetkezéséig időben, km-ben mennyit vezetett,
 - o) közlekedési ismeretének és vezetési gyakorlatának színvonala, a baleset útvonalának ismeretét,
 - p) mióta vezeti azt a járművet, járműtípust, amellyel a balesetkor közlekedett,
 - q) közvetlenül a baleset előtt vagy a baleset elkerülése érdekében tett műveletek (fékezés, kormányzás stb.) során tapasztalt-e rendellenességet a járművel kapcsolatban, műszaki hibára hivatkozik-e,
 - r) a járművezetője (a szolgálatban lévő személy) fogyasztott-e, és ha igen, akkor mikor, milyen és mekkora mennyiségű szeszes italt,
 - s) járművezetői (az adott szolgálati tevékenységgel kapcsolatos) gyakorlatát (időben, km-ben),
 - t) a biztonságos vezetésre (szolgálat ellátásra) való alkalmasságát, a baleset előtti időszakban vezetéssel (szolgálatban) vagy pihenéssel töltött idejét

A fenti szabályozásból kitűnik, hogy a helyszínen intézkedő rendőr köteles nyilatkoztatni az érintett feleket a gépjármű biztonsági berendezéseinek működésével kapcsolatban, ezért önmagában az a tény, hogy a rendőr ellenőrizte a biztonsági övet, illetve annak használatáról nyilatkoztatta a panaszos lányát, önmagában nem alkalmas arra, hogy a rendőr részrehajlásmentes intézkedésre vonatkozó panaszosi előadást alátámassza.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga amiatt, hogy a biztonsági öv használatáról a rendőr nyilatkoztatta a lányát, illetve a biztonsági öv működését a rendőr ellenőrizte.

c) A panaszos a részrehajlásmentes intézkedés követelményének sérelmét arra alapozta továbbá, hogy a baleset felelősének megállapítása az – általa elfogultnak tartott – rendőrök által felvett adatok alapján történik, így – álláspontja szerint – az ügyben nem várható pártatlan döntés.

Az ORFK utasítás a 44. pontban részletesen szabályozza, hogy mely személyekre vonatkozó adatokat kell rögzíteni, ezek részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

A helyszín megszemléléséről szóló jegyzőkönyvre vonatkozóan az ORFK utasítás az alábbiakat tartalmazza:

203. A helyszínen tartott szemléről, illetve a helyszín megszemléléséről készített jegyzőkönyvet gépírással, számítástechnikai úton vagy kézírással (tollal vagy golyóstollal) az eljárási cselekmény foganatosításával (a helyszín megszemlélésével) egyidejűleg kell elkészíteni. Emellett külön-külön vagy együttesen készített kép-, illetve hangfelvétel is alkalmazható.

Az ORFK utasítás a 204-207. pontban részletesen előírja, hogy a felvett jegyzőkönyvnek milyen adatokat kell tartalmaznia, amelyek – többek között – tartalmazzák az alábbiakat is:

[...]

j) a baleset résztvevőinek adatait és jellemzőit, részvételi minőségüket (gyalogos, utas, járművezető),

[...]

t) ki, és milyen – közlekedési vagy más – szabályt segett meg, illetve milyen magatartással valósította meg a helyszíni eljárás alapját képező cselekményt,

[...]

A Testület e körben a helyszínelés során a balesettel kapcsolatban nyújtott rendőri tájékoztatást, valamint a közúti közlekedési baleset helyszínének megszemléléséről szóló jegyzőkönyv vizsgálatát tartotta szükségesnek.

A panaszos előadta, hogy a rendőrök a másik fél és az időközben előkerült tanú (aki egyébként a panaszos szerint egyrészt nem láthatta az eseményeket, másrészt a rendőrök előtt egyeztetett a másik sofőrrel, akinek a felesége ugyanott dolgozik, mint a tanúé) előadásaira alapozták az egész eljárást. Az ő kifogásait, észrevételeit nem hallgatták meg, és a helyszíni rajzot is a másik fél előadása alapján készítették el.

A helyszíni jegyzőkönyv a baleset részeseinek rögzítésénél a panaszost mint okozót, a másik felet, P. F-t pedig vétkes félként rögzíti. A jelentés a helyszín adatai alapján a baleset bekövetkezéséhez vezető közlekedési szabályszegések részénél rögzíti, hogy a panaszos az

előtte balra bekanyarodási szándékát irányjelzéssel jelző járművet balról kívánta előzni, ezáltal megszegte a KRESZ 34. § (4) bekezdés a) pontját.

Az intézkedő rendőr a jelentésében előadta, hogy helyszínen a részések nem nyilatkozhatnak arról, hogy ki az okozó fél. A rendelkezésre álló nyomokból, mint a járműveken keletkezett rongálódások, azok fék- és csúszásnyomai, a fellelhető anyagmaradványokból, illetve a részések elmondásaiból jutott arra a megállapításra, hogy a panaszos a baleset okozója. A rendőr szerint nem felel meg a valóságnak a panaszos állítása – mint a felvilágosítás kérelmében szereplő több másik esetben sem, miszerint a vétlen fél „előadása”, melyet a r. tzls. inkább elmondásnak nevezne – alapján kezdte volna felmérni a helyszínt. A helyszín felvétele objektív alapon kell, hogy történjen. Vagyis ha egy járművet a véghelyzetében talál, abban rögzíti és nyilván nem helyezi/helyezheti arrébb. Igaz ez a fék- és csúszásnyomokra is. Az is teljesen természetes, hogy mindkét fél elmondását meg kell hallgatni, írásban rögzíteni. Úgyszintén a külső tanúk elmondásával is ez a teendő. Mivel részrehajlóan dönteni nem lehet, ezért minden részest meghallgatása szükséges. Ez meg is történt a meg szemlélés során. Az, hogy a későbbiekben az elmondásokból és a nyomokból következtetések kerültek levonásra az okozó személyét illetően természetes, hiszen az a rendőrök munkája, hogy kiderítsék az esetben szereplő személyek részvételi minőségét.

Fentieket összefoglalva a Testületnek tehát azt kellett megállapítania, hogy sértette-e a részrehajlásmentes intézkedés követelményét az, hogy az intézkedő rendőrök a helyszínen a panaszost jelölték meg a baleset okozójaként, és a helyszínelésről felvett jegyzőkönyvben is a panaszost jelölték meg a baleset okozójaként.

A Szabs. tv. 39. § (1) bekezdése alapján a rendőrség a Szabs. tv.-ben meghatározott feltételek esetén bármely szabálysértés miatt kiszabhat helyszíni bírságot.

A Szabs. tv. 99. § (1) bekezdése alapján helyszíni intézkedés során a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben helyszíni bírság kiszabásának van helye. A (2) bekezdés alapján a helyszíni bírság összege ötezer forinttól ötvenezer forintig, hat hónapon belül ismételt elkövetés esetén hetvenezer forintig terjedhet. Az (6) bekezdés alapján a XXVII. és a XXVIII. fejezetben meghatározott egyes szabálysértések esetén a Kormány – a helyszíni bírság legalacsonyabb és legmagasabb mértékére vonatkozó rendelkezés keretei között – rendelettel megállapíthatja a helyszíni bírság kötelező mértékét.

A Szabs. tv. 78. § (1) bekezdése alapján a szabálysértési eljárás feljelentés, vagy a szabálysértési hatóság vagy a bíróság hivatali hatáskörében szerzett tudomása, illetve a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy általi észlelés alapján indul meg.

Az egyes közlekedési szabálysértések miatt alkalmazandó szabálysértési pénzbírság, illetve helyszíni bírság kötelező mértékét az egyes közlekedési szabálysértések miatt alkalmazandó szabálysértési pénzbírság, illetve helyszíni bírság kötelező mértékéről, valamint a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvénnyel összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 63/2012. (IV. 2.) Korm. Rendelet tartalmazza.

A helyszínen intézkedő rendőrök jogosultak lettek volna helyszíni bírság kiszabására, amennyiben a balesetet okozó fél elismeri a felelősségét. Az ismertetett nyilatkozatokból

kitűnik, hogy a helyszínen egyik fél sem érezte magát felelősnek a bekövetkezett baleset miatt.

Tekintettel arra, hogy az eljáró rendőrök helyszíni bírság kiszabására jogosultak lettek volna, ezáltal mérlegelési jogkörrel is rendelkeztek annak megállapítását illetően, hogy a balesetben részes személyek mennyiben voltak felelősek a balesetért, ilyen mérlegelés hiányában ugyanis a helyszíni bírságolás tekintetében fennálló, jogszabályban meghatározott kötelezettségüknek nem tudnának eleget tenni. Mérlegelésüket nem teszi jogszerűtlenné és elfogultságuk megállapítására önmagában nem ad alapot az a tény, hogy utóbb a szabálysértési eljárásban a szabálysértési hatóság eltérő következtetésre jutott. Annak a lehetőségnek, hogy a helyszíni bírságot az érintett visszautasíthatja, és így ügyét szabálysértési eljárássá alakíthatja, éppen az – esetenként szükségszerűen – felmerülő mérlegelési hibák kiküszöbölése a célja. (Miként ez a jelen esetben a helyszíni rajz pontatlanságai kapcsán meg is történt az eljárás későbbi szakaszában a szakértő véleményben, ahol a szakértő kifejtette, hogy a pontatlanságok a helyszínelést végző rendőrök által készített fényképmelléklet alapján korrigálhatóak voltak.)

Fentiekre tekintettel a Testület arra a megállapításra jutott, hogy nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga amiatt, hogy a helyszíni jegyzőkönyvben a rendőrök őt nevezték meg a baleset okozójaként.

V.

A Testület állásfoglalásában arra a következtetésre jutott, hogy nem állapítható meg a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme a rendőri intézkedés részrehajló voltával összefüggésben. A Testület továbbá úgy foglalt állást, hogy nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga azzal, hogy a rendőrök a helyszíni jegyzőkönyvben őt nevezték meg a baleset okozójának, illetve azáltal, hogy a rendőrök ellenőrizték az utasa biztonsági övét.

A Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez áttette.

Budapest, 2014. február 26.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag